

1. Статистикалық байқаудың мақсаты

Осы статистикалық есептіліктің байқау мақсаты шаруашылық субъектілерінің негізгі капиталға салынған инвестициялар мен пайдалануға берілген негізгі құрал-жабдықтардың көлемін анықтау болып табылады.

2. Респонденттер тобы

Аталған жалпы мемлекеттік статистикалық нысанды жылына бір рет заңды тұлғалар және олардың құрылымдық бөлімшелері жұмыс істейтіндердің санына байланысыз толтырып, мемлекеттік статистикалық органына табыс етеді. Екі және одан да көп облыстар аумағында инвестиция салушы заңды тұлға, әрбір облыстың аумағы бойынша ақпаратты жеке бланкілерде тапсырады, яғни деректер салынған инвестициялар орны бойынша көрсетіледі.

3. Нысанда пайдаланылатын терминдер мен анықтамалар

Негізгі капиталға салынған инвестиция негізгі құрал-жабдықтарды жасауға, ұдайы жаңғыртуға бағытталған шығындар жиынтығы болып табылады. Негізгі капиталға салынған инвестицияларға мыналар кіреді: үйлер және ғимараттар құрылысы мен оларды күрделі жөндеуден өткізу, машиналар, жабдықтар сатып алу және оларды күрделі жөндеуден өткізу, басқа да күрделі жұмыстар мен шығындар.

Тұрғын үй құрылысына жұмсалған инвестициялар - тұрғын үй құрылысына, тұрақты жатақханалар, пәтерлік және қонақ үй типтес тұрғын үйлер, тұрғын емес үйлердегі тұрғын пәтерлер, жатақханалар мен жалпы білім беретін мектептердегі интернаттарды қоса есептегендегі шығындар.

Табиғатты қорғау объектілеріне салынған инвестициялар – қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған шығындар: ақаба суды тазалауға арналған ғимараттарды іске қосу және қайта құруға арналған іс-шараларға жұмсалған шығындар; коммуналдық-тұрмыстық, нәсер ағындарын тазалауға арналған ғимараттарды іске қосу және қайта құру іс-шараларға жұмсалған шығындар; жер үсті су көздерінің жағдайын жақсартуға арналған іс-шаралар шығыны; жер ресурстарын қорғауға жұмсалған шығындар; қорықтарды және басқа да табиғатты қорғау аумақтардың ұйымдастыруға арналған іс-шаралар шығындар және өзге де шығындар.

Құрылыс-монтаж жұмыстары – үйлер мен ғимараттарды салуға, кеңейтуге, қайта құруға, техникалық қайта жарақтандыру бойынша; энергетикалық және технологиялық жабдықтарды монтаждауға кеткен шығындар.

Мердігерлік әдісімен жүзеге асырылатын құрылыс – тұрақты жұмыс істейтін құрылыс-монтаж ұйымының күшімен жүзеге асырылатын құрылыс салу әдісі. Құрылысты жүзеге асыратын кәсіпорын немесе мекеме құрылысқа тапсырыс беруші, ал құрылыс ұйымы мердігерлік ұйым болып табылады. Құрылысқа тапсырыс беруші мен мердігерлік ұйымның өзара қатынасы олардың арасындағы жаңа объектілерді салуға, кеңейтуге, қайта құруға, жұмыс істеп тұрған объектілерді қайта жарақтандыру жұмыстарын орындауға арнап бекітілген мердігерлік келісім шартпен реттеледі.

Шаруашылық әдісімен жүзеге асырылатын құрылыс – құрылыс салушы немесе инвестордың өз күшімен жүзеге асыратын құрылыс салу әдісі. Құрылыс салуға қаражаты бар кәсіпорын, өзінің мұқтажына қажет құрылыс-монтаж жұмысын мердігерлік ұйымның қатысынсыз өз күшімен орындайды.

Тұрғын және тұрғын емес үйлер мен ғимараттарды күрделі жөндеу жұмыстары – объектінің бастапқы құнын көбейтетін тұрғын және тұрғын емес үйлер мен ғимараттарды күрделі жөндеу. Күрделі жөндеу барысында тозған конструкциялар мен бөлшектерді жаңа және үнемді, олардың пайдалану мүмкіндіктерін жақсартатын жаңа конструкцияларға ауыстыру жұмыстары жатады.

Тұрғын үйлер – бұл олардың ең аз дегенде жартысы тұрғын үй мақсатында пайдаланылатын ғимараттар. Тұрғын үйлерге жеке және көп пәтерлі тұрғын үйлер, сондай-ақ әлеуметтік топтарға арналған мамандандырылған үйлер (жатақханалар, жетім балалар мен ата-ана қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттар, балалар үйлері, қарттар мен мүгедектерге арналған интернат-үйлер, тұрақты мекен-жайы жоқ адамдарды бейімдеу орталықтары) жатады.

Тұрғын емес үйлер – үйлер тұрғын емес үйлер болып сыныпталады, егер үйлердің өрленім мақсатына сәйкес жалпы ауданының жартысынан азы тұрғын үй мақсатында пайдаланылатын жағдайда.

1. Цель статистического наблюдения

Целью наблюдения данной статистической отчетности является определение объемов инвестиций в основной капитал и объемов ввода в эксплуатацию основных средств хозяйствующими субъектами.

2. Круг респондентов

Указанную форму общегосударственной статистической отчетности заполняют и представляют один раз в год в органы государственной статистики юридические лица и их структурные подразделения, независимо от численности работающих. Юридические лица осуществляющие инвестирование на территории двух и более областей, представляют отчет, выделяя информацию по каждой территории на отдельных бланках, т.е. данные отражаются по месту инвестирования.

3. Термины и определения, используемые в форме

Инвестиции в основной капитал представляют собой совокупность затрат, направленных на создание и воспроизводство основных фондов. Инвестиции в основной капитал включают затраты на работы по строительству и капитальному ремонту зданий и сооружений; приобретение и капитальный ремонт машин, оборудования; прочие капитальные работы и затраты.

Инвестиции в жилищное строительство – затраты на строительство жилых домов, общежитий постоянного типа; жилых домов квартирного и гостиничного типа; нежилых зданий, в которых имеются жилые квартиры; общежитий, включая интернаты при общеобразовательных школах.

Инвестиции в природоохранные объекты – затраты, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов: затраты на проведение мероприятий по вводу в эксплуатацию и реконструкции сооружений очистки сточных вод; затраты на проведение мероприятий по вводу в эксплуатацию сооружений для очистки коммунально-бытовых, ливневых стоков; затраты на проведение мероприятий по улучшению состояния поверхностных водоисточников; затраты на проведение мероприятий по охране земельных ресурсов; затраты на проведение мероприятий по созданию особоохраняемых природных территорий и другие затраты.

Строительно-монтажные работы - затраты на строительные работы по возведению зданий и сооружений, расширению, реконструкции и техническому перевооружению; работы по монтажу энергетического, технологического и другого оборудования.

Подрядный способ строительства – способ, при котором строительство осуществляется постоянно действующими строительно-монтажными организациями. Предприятия или организация, для которых должно осуществляться строительство, выступают в роли заказчика, а строительные организации – в роли подрядчиков. Взаимоотношения между заказчиком и подрядчиком регулируются заключенным между ними договором подряда, который заключается на строительство новых, реконструкцию и расширение действующих объектов.

Хозяйственный способ строительства – способ, при котором строительство осуществляется собственными силами заказчика или инвестора. Предприятие, имеющие средства для строительства, не привлекая подрядную организацию, самостоятельно выполняет строительно-монтажные работы для собственных нужд.

Работы по капитальному ремонту жилых, нежилых зданий и сооружений - затраты по капитальному ремонту нежилых, жилых зданий и сооружений, увеличивающие первоначальную стоимость объекта. При капитальном ремонте производится смена изношенных конструкций и деталей или замена их на более прочные и экономичные, улучшающие эксплуатационные возможности ремонтируемого объекта.

Жилые здания – здания, как минимум половина которых используется для жилых целей. К жилым зданиям относятся индивидуальные и многоквартирные дома, а также специализированные дома для социальных групп (общежития, школы-интернаты для детей сирот и детей оставшихся без попечения родителей, детские дома, дома-интернаты для престарелых, инвалидов, центры адаптации лиц без определенного места жительства).

Не жилые здания – здания классифицируются как не жилое здание, в соответствии с его целевым дизайном, если менее чем половина общей площади используется для жилых целей.

3. Нысанда пайдаланылатын терминдер мен анықтамалар

Ғимараттар – үйлер санатына жатпайтын құрылыс объектілері: мосттар, туннельдер, плотиналар, шахталар, темір және автомобиль жолдары, электр тасу желілері, құбырлар және т.б.

Құрылыс объектілерімен байланыссыз машиналар, құрал-жабдықтар – құрылыс объектілерімен байланыссыз, және құрылыс сметасына кірмейтін машиналар, көлік құралдарын, жабдықтарды, компьютерлер, құрал-саймандар мен керек-жарақтарды сатып алу шығындары.

Құрылыс объектілерімен байланысты машиналар, құрал-жабдықтар – құрылыс объектілерімен байланысты, құрылыс сметасына кіретін және кірмейтін машиналар, көлік құралдарын, жабдықтарды, компьютерлер, құрал-саймандар мен керек-жарақтарды сатып алу шығындары.

Көп жылдық дақылдарды отырғызу және өсіру бойынша шығындардың деректері: (жеміс-жидек ағаштарының барлық түрі, көгалдандыратын және сәндік ағаштар, қорғау үшін басқа да орман алқаптарын жасау (отырғызу және күту), орман алқаптарын қорғау, бақ қорғау, су реттейтін және басқа да орман алқаптарын қосқанда, оның ішінде автомобиль мен темір жолдың бойын жағалай, ботаникалық бақтар мен басқа да ғылыми-техникалық мекемелердің жасанды ағаштары және т.б.) Жылдан жылға өнім алу үшін өсірілетін ағаштар немесе бұталар, оның ішінде жеміс ағаштары, жүзімдіктер және т.б..

Жұмысқа жегілетін, өнім беретін және асыл тұқымды табындарды іріктеу шығындары: жұмысқа жегілетін, өнім беретін және асыл тұқымды ересек малдардың құны, оларды алып келу шығындарын қосқанда, негізгі табынға ауыстырылатын, өнім беретін және жұмысқа жегілетін жас малдарды шаруашылықта өсіру бойынша шығындар. Жұмысқа жегілетін, өнім беретін және асыл тұқымды малдарға жататын малдар, жылдан-жылға өнім беретін, азық-түлікке арналып өсірілетін малдар; оған асыл тұқымды малдар (оның ішінде ұй қояндары, балық, құс және аралар), сүт беретін малдар, құш малдары, қойлар және басқа да жүн өндірісі үшін көп қайтара пайдаланылатын, тасымалдауға арналған, жарыстарға және көңіл көтеруге арналған малдар.

Геологиялық барлау шығындары туралы деректер: бұған мұнай, газ және термалды суларды терең барлап бұрғылау және пайдалану бойынша шығындар жатады; жұмыс істейтін кәсіпорындардың пайдаланатын шығындарының есебінен өндірілетін, бұрғылау және геологиялық барлау жұмыстарының шығындары, лицензия алдындағы шығындар, лицензиялық шығындар, бағалау шығындары, барлап бұрғылау шығындары, аэросуретке түсіру шығындары, көлік шығындары және басқа да барлау жұмыстарын жүргізуді қамтамасыз ету үшін кіргізілген шығындар.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындарына: компьютерлік және бағдарламалық қамтамасыз ету, деректер базасын жасау және сатып алу шығындары жатады.

Жобалау–іздістіру жұмыстары – негізгі капиталға салынған инвестициялар есебінен жобалау–іздістіру жұмыстарына бағытталған (болашақтағы құрылыс жұмыстары мен техникo-экономикалық негіздерді әзірлеу шығындарын қоса есептегенде) шығындар, сонымен бірге жобалау ұйымдарының авторлық қадағалауы, жобалар сараптамасы шығындары.

Құрылыс объектілерімен байланыссыз өзгеде шығындар – жерді жақсарту бойынша күрделі шығындар, оған керек-жарақ сипатына жатпайтын шығындар кіреді (ғимарат салуға байланысты емес), ауыл шаруашылығы өнімдерінің өзіндік құнына кіретін шығындарынан басқа (топыраққа гипс шашу, шымтезектерді шығару, минералдық тыңайтқыштар және т. б.), арнаулы хабардарлық, жаңа ақпараттарды пайдалану шығындары, және өзгеде (8-13) жолдарда көрсетілмеген шығындар.

Құрылыс объектілерімен байланысты өзгеде шығындар – құрылыс сметасына кіретін және оған кірмейтін, бірақ құрылыспен байланысы бар өзгеде шығындар.

Пайдалануға берілген негізгі қаражат құрамына: құрылысы біткен және пайдалануға берілген кәсіпорындар, өндірістік және өндірістік емес мақсаттағы үйлер мен ғимараттар құны, машиналар, жабдықтар, көлік құралдарының барлық түрлерінің құны жатады.

Республикалық бюджеттің қаражаты – қайтарылу және қайтарылмас негізінде республикалық бюджеттен бөлінген қаражат, үкіметтің сыртқы қарыздарын қоса.

Жергілікті бюджеттің қаражаты - қайтарылу және қайтарылмас негізінде жергілікті бюджеттен бөлінген қаражат, жергілікті атқарушы органдарының қарыз қаражаттарын, гранттарын, трансферттерін қоса.

Құрылысшының жеке қаражаты – кәсіпорындардың, ұйымдардың, халықтың жеке қаражаты.

Шетел инвестициялары – шетел инвесторларының қаражаты, нерезидент-банктердің несиелері және т.б.

Қарыз қаражаты – резидент-банктердің несиелері, басқа да заңды және жеке тұлғалардан алынған қарыздар, үлескердің жеке және қарыз қаражаттары (үлестемелік қатысу туралы келісім шарт бойынша құрылыс жағдайында), қайырымдылық қаражат және т.б.

3. Термины и определения, используемые в форме

Сооружения – строительные объекты, не относящиеся к категории зданий: мосты, тоннели, плотины, шахты, железные и автомобильные дороги, линия электропередачи, трубопроводы и др.

Машины, оборудование, инструмент, инвентарь, не связанные со строительством объекта - затраты на приобретение (в том числе по лизингу) машин, транспортных средств, оборудования, компьютеров, инструмента и инвентаря, не связанных со строительством объекта, не входящих в сметы строек, приобретаемых для дополнительной установки в действующих цехах на свободных площадях; затраты по капитальному ремонту машин и оборудования.

Машины, оборудование, инструмент, инвентарь, связанные со строительством объекта - затраты на приобретение машин, транспортных средств, оборудования, компьютеров, инструмента и инвентаря, входящих в сметы строек и не входящих в них, но связанных со строительством объекта.

Многолетние насаждения - расходы по насаждению и выращиванию многолетних культур: плодово-ягодных насаждений всех видов, озеленительных и декоративных насаждений, защитных и других лесных полос, искусственных насаждений ботанических садов и других научно-исследовательских учреждений и т.п. Деревья или кустарники, культивируемые ради получения продуктов из года в год, такие как фруктовые деревья, виноградники и т.д.

Рабочий, продуктивный и племенной скот - затраты на приобретение взрослого рабочего, продуктивного и племенного стада, включая расходы на его доставку; расходы по доставке в хозяйство скота, полученного на безвозмездной основе; затраты на выращивание в хозяйстве молодняка продуктивного и рабочего скота, переводимого в основное стадо. К рабочему, продуктивному и племенному скоту относится скот, разводимый ради продуктов, которые он дает из года в год. Это племенные животные (в том числе кролики, рыба, птица и пчелы), молочный скот, тягловые животные, овцы и другие животные, многократно используемые для производства шерсти, для перевозок, гонок и развлечений.

Разведка полезных ископаемых - затраты по эксплуатационному и глубокому разведочному бурению на нефть, газ и термальные воды; затраты на буровые и геологоразведочные работы, производимые за счет эксплуатационных расходов действующих предприятий, предлицензионные расходы, лицензионные расходы на оценку, расходы на разведочное бурение, расходы на аэросъемку, транспортные расходы, и другие расходы, понесенные для того, чтобы обеспечить возможность проведения разведки.

Программное обеспечение - затраты на создание и приобретение компьютерного программного обеспечения и т.п.

Проектно-изыскательские работы – затраты направленные на проектно-изыскательские работы (включая работы для строительства будущих лет и затраты по разработке технико-экономических обоснований), осуществляемые за счет инвестиций в основной капитал, а также авторский надзор проектных организаций, экспертиз проектов.

Прочие затраты не связанные со строительством объекта – затраты по улучшению земель, к которым относятся затраты неинвентарного характера (не связанные с созданием сооружений), кроме затрат относимых на себестоимость сельскохозяйственной продукции (гипсование почв, вывозка торфа, минеральных удобрений и т.д.), затраты на использование новой информации, специальных знаний и другие затраты не перечисленные в строках (8-13).

Прочие затраты связанные со строительством объекта - затраты входящие в сметы строек и не входящие в них, но связанные со строительством объекта.

Ввод в эксплуатацию основных средств включает стоимость законченных строительством и введенных в действие предприятий, зданий и сооружений производственного и непроизводственного назначения; машин и оборудования, транспортных средств всех видов и т.д.

Средства республиканского бюджета - средства, выделяемые из республиканского бюджета на возвратной и безвозвратной основе, включая внешние правительственные займы.

Средства местного бюджета - средства, выделяемые из местного бюджета на возвратной и безвозвратной основе, включая средства заимствования местных исполнительных органов, грантов, трансфертов и т.п.

Собственные средства застройщика - собственные средства предприятий, организаций, населения.

Иностранные инвестиции - средства иностранных инвесторов, кредиты банков-нерезидентов и т.п.

Заемные средства – кредиты банков-резидентов, заем у других юридических и физических лиц, собственные и заемные средства дольщиков (при строительстве по договорам о долевом участии), пожертвования и т.п.

4. Әдіснамалық түсініктемелер

1-инвест есебінде шығындар есептеу әдісі бойынша оларды жүзеге асыру сәтіндегі нақты бағаларда, яғни нақты қаражаттың түсуіне қарамастан бейнеленеді. Есептілік нысанын толтыру үшін ҚР Қаржы министрлігімен бекітілген Бухгалтерлік есеп шоттары типтік жоспарына сәйкес 2 бөлімде келтірілген деректерді қолдану қажет «Ұзақ мерзімді активтер». Мұның өзінде, 2910, 2920, 2930 шоттары бойынша көрсеткіштер кәсіпорынның есептік саясатына сәйкес құрылады. Кәсіпорын оның шығындары инвестицияға (яғни ұзақ мерзімді активтерге жататындығын) өз бетінше анықтайды.

Жабдықтарды сатып алуға шығындарды көрсету кезінде жабдық монтажды талап ете ме жоқ па-ерекше назар аудару қажет.

Монтажды талап ететін жабдықтың өз құны есепте «Объект құрылысына байланысты немесе байланысты емес машиналар, жабдықтар, құралдар, құрал-саймандар» қатарында оны сатып алу сәтінде көрсетіледі (тұтастай немесе оның жеке элементтері мен тораптары).

Жабдықтарды монтаждау бойынша жұмыстар құны тапсырыс берушімен «Құрылыс-монтаждау жұмыстары» қатарында монтаждау жұмыстарының орындалуына қарай, яғни мердігерлік тәсіл кезінде орындалған жұмыстар жөніндегі актіге немесе шаруашылық тәсілі кезінде нарядқа немесе жөнелтілген құжатқа қол қойылуына қарай көрсетіледі. Күрделі жөндеуге шығындарды егер бұл шығындар объектіні жөндеудің бастапқы құнын өсірген жағдайда ғана нысанда көрсету қажет.

Негізгі құрал-жабдықтар және негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар бағытталған экономикалық қызмет түрлері бойынша, негізгі құрал-жабдықтардың атқаратын міндетіне байланысты, яғни олар жұмыс істейтін экономикалық қызмет саласы бойынша, экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктегіштеріне сәйкес (ЭҚЖС) бөлініп көрсетіледі.

Машиналар мен жабдықтар құнына төменде аталған құрал-саймандар құны қосылмайды:

- құрылыс сметасына қосылатын, төмен бағаланатын және тез тозатын құрал-саймандар мен керек-жарақтардың құны;

- алып-сату мақсатында сатып алынған, машиналар мен жабдықтар;

- үйлердің бөлінбейтін бөлігі болып табылатын, санитарлық-техникалық және басқадай жабдықтар;

- өнімнің (жұмыс, қызмет) өзіндік құнына кіретін бастама шығыстар: өнім жобасында көзделген сынақтық шығару арқылы барлық машиналар мен механизмдерді кешендік (жүктелімімен) сынау (сынақтық пайдалану) жолымен жаңа өндірістерді, цехтарды және агрегаттарды пайдалануға қосу дайындығын тексеру, жабдықты реттеу.

Басқа да күрделі жұмыстар мен шығындарға төмендегілер қосылмайды:

- құрылыс сметасында көрсетілген, салынып жатқан жаңа кәсіпорындар үшін, пайдаланатын мамандарды дайындау шығындары;

- құрылысты тоқтатып қою шығындары;

- құрылыс салу үшін қиратылып бөлінген, азаматтардың иелігіне жататын құрылыстар мен құрылыс орындары

шығынының орнын толтыруға байланысты шығындар;

- мердігерлік саудаларды ұйымдастыру және жүргізу бойынша шығындар.

Импорттық машиналар мен жабдықтарды сатып алу шығындары жазылады. Шетел валютасымен сатып алынған импорттық жабдық құны ҚР Ұлттық Банкі белгіленген теңге бағамы бойынша жүк кеден декларациясын қабылдау күні, шекараны өту кезінде немесе меншік иесінің ауысу сәтінен кейін (келісім шарт бойынша) кедендік ресімдеу кезінде қайта есептеледі.

3 бөлімде тұрғын үй құрылысына салынған инвестициялар негізгі капиталға салынған инвестициялар құрамына кіреді.

4 бөлімде тұрғын үй құрылысындағы пайдалануға берілген негізгі құрал-жабдықтар пайдалануға берілген барлық негізгі құрал-жабдықтар құрамына кіреді.

5. Арифметика-логикалық бақылау

2 бөлім

1 жол = 2-14 жолдар бойынша қосындысы (барлық бағандар бойынша).

2 және 3 бөлімдердің 1 жолындағы деректер бірдей болуы тиіс.

3 бөлім

1 жол = пайдаланатын бағыты бойынша толтырылған жолдардың қосындысына + 2 жолды қосқанда тең болуы тиіс (барлық бағандар бойынша).

4 бөлім

1 жол = пайдаланатын бағыты бойынша толтырылған жолдардың қосындысына + 2 жолды қосқанда тең болуы тиіс.

4. Методологические пояснения

Затраты в отчете 1-инвест отражаются в фактических ценах, действующих на момент их осуществления по методу начисления, т.е. независимо от фактического поступления средств. Для заполнения формы отчетности необходимо использовать данные, отраженные согласно Типовому плану счетов бухгалтерского учета, утвержденного Министерством финансов РК, раздел 2 «Долгосрочные активы». При этом, показатели по счетам 2910, 2920, 2930 формируются согласно учетной политике предприятия. Предприятие самостоятельно определяет, относятся ли его расходы к инвестициям (т.е. к долгосрочным активам).

При отражении затрат на приобретение оборудования следует обратить особое внимание на то, требует ли оборудование монтажа или нет.

Стоимость самого оборудования, требующего монтажа, отражается в отчете по строке «Машины, оборудование, инструмент, инвентарь, связанные или несвязанные со строительством объекта» в момент его приобретения (в целом или его отдельных элементов и узлов).

Стоимость работ по монтажу оборудования отражается заказчиком по строке «Строительно-монтажные работы» по мере выполнения монтажных работ, т.е. по мере подписания актов на выполненные работы при подрядном способе либо нарядов или накладных при хозяйственном способе.

Затраты на капитальный ремонт следует отражать в форме только в случае, если эти затраты увеличивают первоначальную стоимость объекта ремонта.

Ввод в действие основных средств и инвестиции в основной капитал распределяются по видам экономической деятельности, в которые они были направлены в соответствии с Общим классификатором видов экономической деятельности (ОКЭД).

Машины, оборудование, инструмент, инвентарь не включают в себя:

- стоимость малоценного и быстроизнашивающегося инструмента и инвентаря, включаемого в сметы на строительство;

- машины и оборудование, приобретаемые с целью перепродажи;

- санитарно-техническое и другое оборудование, являющееся неотъемлемой частью зданий;

- пусковые расходы, включаемые в себестоимость продукции (работ, услуг): проверка готовности новых производств, цехов и агрегатов к вводу их в эксплуатацию путем комплексного опробования (под нагрузкой) всех машин и механизмов (пробная эксплуатация) с пробным выпуском предусмотренной проектом продукции, наладка оборудования.

Прочие затраты не включают в себя:

- затраты на подготовку эксплуатационных кадров для строящихся предприятий, предусмотренные в сметах на строительство;

- затраты на консервацию строительства;

- затраты, связанные с возмещением гражданам стоимости принадлежащих им строений и посадок, сносимых при отводе земельных участков под строительство; расходы по организации и проведению подрядных торгов.

Стоимость импортного оборудования, приобретенного в иностранной валюте, пересчитывается в тенге по курсу, установленному Национальным Банком РК на дату принятия грузовой таможенной декларации к таможенному оформлению, на момент перехода границы или после момента смены собственника (по условиям контракта).

В разделе 3 инвестиции в основной капитал включают в себя инвестиции в жилищное строительство.

В разделе 4 ввод в эксплуатацию новых основных средств включает в себе ввод в эксплуатацию новых основных средств в жилищном строительстве.

5. Арифметико-логический контроль

Раздел 2.

строка 1= сумме строк 2-15 (по всем графам)

данные в строке 1 разделов 2 и 3 должны быть идентичны

Раздел 3.

строка 1= сумме заполненных строк по направлениям использования (по всем графам) + строка 2

Раздел 4.

строка 1= сумме заполненных строк по направлениям использования + строка 2